

CONSILIUL MUNICIPAL CHIȘINĂU
PRIMAR GENERAL AL MUNICIPIULUI CHIȘINĂU
DIRECȚIA GENERALĂ ECONOMIE, COMERȚ ȘI TURISM

---

nr. 1-05/2-575 din 10.04.2024

la nr. _____ din _____

Consiliului Municipal Chișinău

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Deciziei Consiliului Municipal Chișinău cu privire la aprobarea Programului municipal de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii în municipiul Chișinău pentru anii 2024-2030

I. Denumirea autorului.

Direcția generală economie, comerț și turism a Consiliului Municipal Chișinău.

II. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

Necesitatea elaborării proiectului de decizie „Cu privire la aprobarea Programului municipal de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii în municipiul Chișinău pentru anii 2024-2030” reiese din necesitatea aprobării la nivel de municipalitate a unui program de stimulare a dezvoltării a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, care este un sector crucial pentru dezvoltarea economico-socială a unei municipalități, oraș, sat, comună. Pe fundalul crizelor: economice, inflaționiste, energetice și de securitate din anul 2022, care au marcat sfera economică la nivel național, întreprinderile din mun. Chișinău au rămas reziliente și și-au revitalizat activitatea adaptându-se la schimbările structurale.

Astfel, în anul 2022, numărul total al agenților economici care și-au desfășurat activitatea în mun. Chișinău a cifrat 37 997 unități, inclusiv 37 659 - întreprinderi mici și mijlocii (în continuare - IMM) care au constituit 99,1% din totalul agenților economici din municipiu și 338 - întreprinderi mari. Ponderea dominantă în numărul total al IMM le revine întreprinderilor micro - 89,3%.

Numărul mediu de personal, care a activat în anul 2022 în întreprinderile din mun. Chișinău a cifrat un număr de 320 382 de persoane, ceea ce constituie 60,6% din numărul total al salariaților din Republica Moldova, inclusiv 192 298 de persoane au activat în sectorul IMM, iar în întreprinderile mari -128 084 salariați.

Venitul din vânzări al agenților economici din mun. Chișinău, în anul 2022, a însumat 442 752,8 mil. lei, fiind în creștere cu 27,5% în comparație cu anul 2021 (347 201,7 mil. lei) și a constituit 72,3% din volumul total al veniturii din vânzări pe Republica Moldova (612 042,6 mil. lei).

Conform datelor statistice, înregistrate pentru în perioada anilor 2015-2022, cele mai atractive domenii de activitate pentru întreprinderile din mun. Chișinău sunt: *comerțul cu ridicata*

și amănuntul cu o cotă impunătoare de peste 33,6%, urmat de categoria *activități profesionale, științifice și tehnice* - 12%, *tranzacții imobiliare* - 8% și *industria prelucrătoare* - 7,2%.

O analiză amplă a sectorului IMM din municipiul Chișinău este prezentată în Anexa II la Programul municipal de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii în municipiul Chișinău pentru anii 2024-2030, anexat la proiectul deciziei nominalizate.

III. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

În conformitate cu proiectul deciziei Consiliului Municipal Chișinău nominalizate, se propune:

- aprobarea Programului municipal de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii în municipiul Chișinău pentru anii 2024-2030, conform anexei nr.1 la decizie;
- monitorizarea implementării Programului menționat se fie în sarcina Direcției generale economie, comerț și turism a Consiliului Municipal Chișinău;
- unitatea de implementare a Programului municipal de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii în municipiul Chișinău pentru anii 2024-2030 să fie numită Instituția Publică „Centrul Municipal pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului”, care în conformitate cu decizia CMC nr. 5/3 din 06.06.2023 este numită unitate de implementare a programelor de stat și celor municipale de dezvoltare a antreprenoriatului.;
- Direcția generală finanțe a Consiliului Municipal Chișinău să prevadă anual în bugetul municipal Chișinău resurse financiare pentru implementarea Programului municipal nominalizat;
- să fie recomandat Consiliilor locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul I din componența municipiului Chișinău să coreleze programele locale de promovare a sectorului IMM cu prezentul Program;

În Anexa nr. 1 la proiectul de decizie este prezentat Programul municipal de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii în municipiul Chișinău pentru anii 2024-2030 (PMDSIMM2030) cu anexele respective, inclusiv:

- Anexa I - Planul complex de acțiuni al PMC/CMC pentru anii 2024-2030;
- Anexa II - Analiza strategică a sectorului IMM din municipiul Chișinău.

Proiectul Programului municipal de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii în municipiul Chișinău pentru anii 2024-2030 este elaborat și structurat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386 din 17.06.2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

În baza analizei realizate a sectorului IMM din municipiul Chișinău (Capitolul I și Anexa II) proiectul Programului municipal sunt definite:

1) Viziunea strategică - către 2030 - municipiul Chișinău este o capitală modernă care oferă un climat favorabil și prietenos pentru dezvoltarea continuă a antreprenoriatului durabil, cu un sector al Întreprinderilor Micro, Mici și Mijlocii în dezvoltare dinamică continuă și competitivă;

2) Misiunea strategică - Implementarea politicilor municipale în scopul creării unui climat de afaceri prielnic dezvoltării sectorului IMM, în conformitate cu cele mai bune practici internaționale, în vederea încurajării dezvoltării socio-economice a municipiului Chișinău;

3) 5 obiective strategice (generale) și 11 obiectivele specifice.

Astfel:

- **Obiectivul strategic (general) A: Dezvoltarea capitalului uman prin promovarea competențelor și culturii antreprenoriale**, cu următoarele 2 obiective specifice:

Obiectiv specific A1: Stimularea și promovarea culturii antreprenoriale;

¹ **Atenție!** Documentul conține date cu caracter personal prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0001956-(001-008), înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Obiectiv specific A2: Formarea competențelor antreprenoriale de bază și cele avansate.

- Obiectivul strategic (general) B: Facilitarea accesului IMM din municipiul Chișinău la surse de finanțare cu următoarele 2 obiective specifice:

Obiectiv specific B1: Sporirea accesului la finanțare prin oferirea sectorului IMM din municipiul Chișinău a asistenței metodologice în procesul accesării resurselor financiare nerambursabile din cadrul fondurilor disponibile;

Obiectiv specific B2: Sporirea accesului la finanțare prin elaborarea și implementarea Programelor municipale cu mai multe opțiuni de finanțare (granturi, compensații, subvenții).

- Obiectivul strategic (general) C: Crearea și dezvoltarea infrastructurii municipale de suport în afaceri cu următoarele 2 obiective specifice:

Obiectiv specific C1: Crearea și dezvoltarea Incubatoarelor, Hub-urilor și Acceleratoarelor municipale de afacere (infrastructura pentru inițiere);

Obiectiv specific C2: Crearea Parcurilor municipale Industriale, IT, "R&D Park" (infrastructura pentru creștere și dezvoltare).

- Obiectivul strategic (general) D: Sporirea competitivității sectorului IMM prin stimularea asocierii în scopul asigurării dialogului public-privat, formării lanțurilor valorice, precum și accesul pe piețele externe cu următoarele 3 obiective specifice:

Obiectiv specific D1: Încurajarea formării capacităților de autoorganizare și creare a unor forme de asociere viabile;

Obiectiv specific D2: Încurajarea cooperării dintre IMM de aceeași categorie pentru alcătuirea de lanțuri valorice prin oferirea lor a oportunităților de valorificare a avantajelor competitive concrete.

Obiectiv specific D3: Dezvoltarea dialogului public-privat aferent domeniilor de interes ale sectorului IMM din municipiul Chișinău.

- Obiectivul strategic (general) E: Consolidarea capacităților instituționale ale autorității publice locale responsabile pentru dezvoltarea și implementarea politicilor în domeniul susținerii antreprenoriatului din municipiul Chișinău cu următoarele 2 obiective specifice:

Obiectiv specific E1: Consolidarea capacităților instituționale ale DGECT în vederea elaborării și implementării politicilor de susținere și promovare a antreprenoriatului în municipiul Chișinău.

Obiectiv specific E2: Consolidarea capacităților instituționale ale I.P. CMDA în vederea dezvoltării și implementării instrumentelor de susținere a antreprenoriatului în municipiul Chișinău.

Obiectivele generale și cele specifice, precum și acțiunile din Planul complex sunt orientate spre obținerea către anul 2030 a următoarelor rezultate:

- cultura antreprenorială generalizată la nivel de sector municipal IMM contribuie la creativitatea soluționării problemelor afacerilor IMM-urilor, la o atitudine din partea IMM-urilor mai competentă și proactivă în coraport cu politicile social-economice ale statului, la diversificarea afacerilor;
- competențele antreprenoriale, în special cele manageriale, îmbunătățite;
- IMM-urile integrate în asociații reprezentative participă la dialog competent și eficient cu Legislativul, APC și APL. Costurile de tranzacție se află în continuă scădere pentru IMM-urii;
- lanțurile valorice prin care sunt valorificate avantajele competitive durabile sunt funcționale;
- mecanismele legale de stimulare a sectorului IMM din municipiul Chișinău sunt elaborate și implementate;

- este creat și asigurată funcționalitatea incubatorului municipal de suport în afaceri;
- subdiviziunile structurale municipale responsabile pentru implementarea în municipiul Chișinău a politicilor antreprenoriale sunt funcționale și se bucură de o credibilitate în rândul IMM-urilor.

4) Planul de acțiuni al PMC/CMC pentru anii 2024-2030 în vederea implementării prezentului Program (Anexa I) cuprinde acțiunile necesare pentru realizarea obiectivelor strategice formulate – atât a celor calitative, cit și a celor cantitative. Totodată, este de remarcat că Planul de acțiuni va fi completat/modificat/concretizat anual de către DGECT și IP CMDA, reflectând acțiunile concrete pentru realizarea Programului în planurile anuale de activitate ale acestor instituții.

IV. Fundamentarea economico-financiară.

Implementarea Programului va implica cheltuieli financiare care urmează a fi prevăzute anual în bugetul municipiului Chișinău.

Bugetul total al finanțării Programului pentru perioada 2024-2030 este de 39,1 mln lei (din bugetul municipal - circa 16,3 mln lei și 22,8 mln lei - din sursele donatorilor și partenerilor de dezvoltare. De asemenea, menționăm că suplimentar sunt prevăzute surse în cadrul Programului municipal „Start-up pentru tineri și migranți” (de circa 10,0 mln lei anual pentru perioada 2025-2030), ceea ce va mări bugetul total de sprijinire a sectorului IMM cu circa 60,0 mln lei pentru perioada 2025-2030.

Astfel, bugetul estimativ pentru anii 2024-2030 constituie:

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Total
Bugetul estimativ (mln lei)	2,39	7,67	5,72	5,96	5,84	6,08	5,44	39,1

Bugetul aferent Programului a fost estimat în baza datelor generale din Analiza strategică (Anexa II, Cap. VII și VIII) și în baza tarifelor medii existente la moment pe piața autohtonă pentru astfel de lucrări și servicii.

Sumele aferente implementării Programului municipal nominalizat vor fi concretizate anual, de către DGECT în comun cu IP CMDA, pentru fiecare an bugetar și prezentate CMC pentru examinare și aprobare, cu includerea și sumelor aferente pentru implementarea programelor sectoriale, care vor fi aprobate de către Consiliul Municipal Chișinău.

Totodată, de menționat că, activitățile de finanțare în cadrul Programului sus-numit constituie o schemă de ajutor de minimis și cad sub incidența prevederilor Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat și a Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1 din 06.08.2020, ceea ce este prevăzut în punctul 5 al proiectului deciziei nominalizate.

V. Modul de încorporare a proiectului de decizie în cadrul normativ în vigoare.

Proiectul deciziei propus spre aprobare corespunde structurii actelor emise de către autoritățile publice locale și conține elementele componente prevăzute de tehnica legislativă (titlu, preambul, clauza de emitere, partea dispozitivă și formula de atestare a autenticității actului).

Proiectul de decizie CMC nominalizat este elaborat în conformitate cu legislația în vigoare:

- Legea nr. 112/2014 privind aprobarea Acordului de Asociere RM –UE;
- Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscale;
- Legea nr. 179 din 21-07-2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;

¹ **Atenție!** Documentul conține date cu caracter personal prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0001956-(001-008), înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

- Legea nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău;
- Hotărârea Guvernului nr. 386 din 17.06.2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice;
- Strategia de dezvoltare teritorială a municipiului Chișinău, Planul de amenajare (<http://chisinau.md/category.php?l=ro&idc=767&t=/Planul-Urbanistic/General>);
- proiectul Strategiei pentru dezvoltarea durabilă socio-economică a spațiului urban: Etapa I – analiza completă în contextul dezvoltării teritoriului (<https://www.dgaurf.md/strategia-de-dezvoltare-2>);
- proiectul Strategiei de dezvoltare socio-economică și spațială durabilă etapa II: justificarea tehnică și conceptul planului regional de amenajare a teritoriului a municipiului Chișinău (<https://www.dgaurf.md/strategia-de-dezvoltare-2>);
- alte acte normativ-juridice ale APC și APL aplicabile pentru elaborarea unor asemenea documente de programare strategică.

VI. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional:

1) anunțul de intenție privind elaborarea proiectului de decizie a fost plasat pe pagina web www.particip.gov.md și pe pagina web oficială a Primăriei Municipiului Chișinău www.chisinau.md la data de 13.02.2023, cu indicarea datelor de contact ale persoanei responsabile de recepționarea recomandărilor. Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectului de decizie a fost data de 13.03.2023. Propuneri sau recomandări, în termenul stabilit nu au parvenit.

2) anunțul oficial privind consultarea publică asupra proiectului de decizie plasat pe pagina web oficială a Primăriei Municipiului Chișinău, la data de 11.04.2024. Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectului de decizie - data de 03.05.2024.

3) dezbateri publice asupra proiectului deciziei vor fi organizate și desfășurate la 26 aprilie 2024 în incinta Primăriei Municipiului Chișinău, în cadrul căreia vor fi invitați pentru participare reprezentanți ai mediului de afaceri din sectorul IMM din municipiul Chișinău, asociații, organizații non-guvernamentale, instituții publice și municipale, precum și reprezentanți ai partenerilor de dezvoltare.

VII. Constatările expertizei de compatibilitate.

Nu a fost necesară.

VIII. Constatările expertizei anticorupție.

Potrivit prevederilor pct.7 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020, Strategiile sunt documente de politici publice.

Conform art.35 alin.5 din Legea nr.100/2017 expertiza anticorupție asupra proiectelor actelor normative ale autorităților administrației publice locale este efectuată de către autori, în conformitate cu Metodologia de efectuare a expertizei anticorupție.

Totodată, potrivit pct.2, lit.a) din Metodologia respectivă, documentele de politici nu se supun expertizei anticorupție.

Ex.: Andrei Timuș
Tel. 022-22-73-88

Roman VITIUC
Șef al Direcției generale